

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๐ - ๔๑/๒๕๕๖

วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของผู้คัดค้านรวม ๒ ส่วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณี พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

สำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕ และวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ ว่า ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของผู้คัดค้านรวม ๒ ส่วน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในประเด็นว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๒๓๕ หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง

๑. คดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ. ๓/๒๕๕๕ ระหว่าง พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษ ฝ่ายคดีป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานอัยการสูงสุด ผู้ร้อง นายไมเคิล ชาร์ส เมสคอด ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑ กับพวก รวมแปดคน คดีนี้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งขอให้สั่งให้ทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้คัดค้านตกเป็นของแผ่นดิน เนื่องจากคณะกรรมการธุรกรรมและพนักงานเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ เข้าทำการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม และทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้ร้องคัดค้านที่ ๑ ซึ่งมีพฤติการณ์ค้ายาเสพติด โดยเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ถูกจับกุมที่ประเทศเบลเยียมตามหมายจับของประเทศอิตาลี ผู้คัดค้านที่ ๑ มีทรัพย์สินส่วนหนึ่งเป็นเงินสดฝากไว้ในบัญชีธนาคารในประเทศไทย และครอบครองโฉนดที่ดินจำนวนหลายแปลงในประเทศไทย การตรวจสอบปรากฏว่า เป็นกรณีที่น่าสงสัยหลักฐานที่เชื่อได้ว่า เงินและทรัพย์สินที่ได้ยึดและอายัดไว้เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอันเป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงมีมติให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไป ตามมาตรา ๕๕ โดยเหตุที่มีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานแสดงว่าบุคคลที่เป็นเจ้าของหรือที่อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินในคดีนี้ เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ

ผู้กระทำความผิดมูลฐาน อันเป็นความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อนตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง จึงขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าว (จำนวน ๒๑,๓๐๑,๓๒๕.๑๑ บาท) ตกเป็นของแผ่นดิน

๒. ผู้คัดค้านทั้งแปดยื่นคำโต้แย้งต่อศาลแพ่ง เพื่อให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปความว่า

(๑) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๖ มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ เนื่องจากการริบทรัพย์สินซึ่งเป็นโทษทางอาญาประเภทหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ เมื่อการริบทรัพย์สินเป็นโทษทางอาญาแล้ว ย่อมอยู่ภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ การที่พนักงานอัยการอ้างว่าการขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามหมวด ๖ นี้ เป็นมาตรการทางแพ่งที่ไม่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ ย่อมไม่ถูกต้อง เนื่องจากการใช้สิทธิทางแพ่งเพื่อให้บุคคลอื่นส่งมอบทรัพย์สินให้กับตนเอง มีเพียง ๕ กรณี เท่านั้น คือ สัญญา ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรรได้ และหนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติให้บุคคลต้องชำระให้รัฐ เช่น หนี้ค่าภาษีอากร และเมื่อมีคำสั่งให้ทรัพย์สินเป็นของแผ่นดินเป็นโทษทางอาญาแล้ว ย่อมไม่สามารถใช้กับการกระทำผิดที่เกิดก่อนที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ ซึ่งมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้บัญญัติให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ประกาศวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๒) ซึ่งการกระทำผิดมูลฐานที่พนักงานอัยการใช้อ้างในการขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินของผู้คัดค้านที่ ๑ เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ทั้งสิ้น โดยครั้งสุดท้ายถูกจับตามหมายจับลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๒ การที่จะใช้บทบัญญัติตามหมวด ๖ บังคับแก่คดีนี้ จึงเป็นการใช้กฎหมายอาญามาลงโทษแก่บุคคลย้อนหลัง ย่อมขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒

(๒) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๖ มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ เพราะเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินของบุคคลเกินกว่าเท่าที่จำเป็น และกระทบกระเทือนสิทธิและเสรีภาพ เนื่องจากคดีดังกล่าวยังไม่มีฟ้องคดีต่อศาล จึงยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้คัดค้านที่ ๑ กระทำความผิดมูลฐานดังกล่าวแต่อย่างใด นอกจากนี้ การขอให้ทรัพย์สินของผู้คัดค้านที่ ๒ ถึงที่ ๗ ตกเป็นของแผ่นดินด้วยข้อเท็จจริงและอาศัยบทบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ จึงก่อให้เกิดความเสียหาย ดังนั้นการที่รัฐบังคับเอาทรัพย์สินของบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ โดยที่ยังไม่มีการพิสูจน์ความผิดของบุคคล จึงเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเกินกว่าเท่าที่จำเป็น และกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิในทรัพย์สิน ดังที่บัญญัติไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

(๓) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ เพราะเป็นบทบัญญัติให้ศาลแพ่งมีอำนาจพิจารณาความผิดทางอาญาซึ่งมาตรา ๑๕ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ บัญญัติให้ศาลแพ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งทั้งปวงและคดีอื่นใดที่มีได้อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมอื่น นอกจากนี้ การที่ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินได้ ศาลจะต้องพิจารณาว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐานอันเป็นความผิดในคดีอาญา ตามนิยามในมาตรา ๓ หรือไม่ ซึ่งผู้ร้องเห็นว่าศาลพิจารณาพิพากษาคดีอาญาจะมีหลักในการรับฟังพยานแตกต่างจากคดีแพ่ง ดังนั้น มาตรา ๕๕ บัญญัติให้ศาลแพ่งมีอำนาจพิจารณาคดีนี้ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕

สำนวนที่สอง

๑. คดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ. ๕/๒๕๔๔ ระหว่างพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานอัยการสูงสุด ผู้ร้อง นางทยอย หรือใจ หรือจอย รัตนกิจ ผู้ร้องคัดค้านที่ ๑ กับพวก รวม ๕ คน คดีนี้พนักงานอัยการยื่นคำร้องพนักงานอัยการต่อศาลแพ่งขอให้สั่งให้ทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้คัดค้านตกเป็นของแผ่นดิน เนื่องจากคณะกรรมการธุรกรรมตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ได้พิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ตรวจสอบทรัพย์สินของผู้คัดค้านที่ ๑ (๒๓ รายการ) แล้วมีมติให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้คัดค้านที่ ๑ รวมทั้งทรัพย์สินที่ปรากฏหลักฐานทางทะเบียนเป็นชื่อของบุคคลอื่น จำนวน ๒๓ รายการ รวมมูลค่า ๑๕,๑๐๗,๕๒๒ บาท (ปัจจุบันราคา ๑๗,๕๗๗,๒๕๑.๕๑ บาท) เป็นการชั่วคราว ต่อมาคณะกรรมการธุรกรรมในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๔๔ ได้พิจารณาเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินรวบรวมแล้ว เห็นว่าทรัพย์สินดังกล่าวที่คณะกรรมการธุรกรรมได้ยึดและอายัดไว้ชั่วคราวเป็นทรัพย์สินที่ได้มาเกินฐานะในการประกอบอาชีพโดยสุจริตหรือได้มาตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกุศลสาธารณะ และเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จึงมีมติให้เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณายื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน

๒. พนักงานอัยการได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่างๆ แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้คัดค้านที่ ๑ ต้องหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

และกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด อันเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ คดีดังกล่าว พนักงานอัยการจังหวัดชลบุรีได้ฟ้องผู้คัดค้านที่ ๑ ในคดีอาญาร่วมกันมียาเสพติดให้โทษประเภท ๑ ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย และจำหน่ายโดยผิดกฎหมาย แม้ศาลจังหวัดชลบุรีพิจารณาให้ยกฟ้อง แต่ก็มิได้วินิจฉัยว่าผู้คัดค้านที่ ๑ มิได้กระทำความผิดตามฟ้อง แต่ยกฟ้องเพราะเหตุที่พยานหลักฐานโจทก์ตกอยู่ในความสงสัยจึงยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง แม้คดีถึงที่สุดฟังไม่ได้ว่า ผู้คัดค้านเป็นผู้บริสุทธ์ในคดีดังกล่าว เนื่องจากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ เคยมีพฤติการณ์จำหน่ายยาเสพติดมาก่อน กล่าวคือ ก่อนที่เจ้าพนักงานจะจับกุมดำเนินคดีในคดีดังกล่าวเจ้าพนักงานได้ทำการจับกุมผู้คัดค้านที่ ๑ พร้อมยาเสพติดของกลางจำนวนมาก

อนึ่ง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๘ บัญญัติว่า ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ได้มีการดำเนินการตามกฎหมายอื่นแล้วแต่ไม่เป็นผล หรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่าก็ให้ดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงจำเป็นต้องดำเนินการตามคำร้องนี้

๓. ผู้คัดค้านที่ ๑ กับพวก รวม ๕ คน ยื่นคำร้องโต้แย้งต่อศาลแพ่ง เพื่อให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ สรุปความว่า

(๑) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ เพราะเป็นการใช้กฎหมายอาญาย้อนหลังในทางที่เป็นโทษแก่บุคคล เนื่องจากคำร้องของพนักงานอัยการที่อ้างไว้ข้างต้นนั้น ผู้คัดค้านเห็นว่า การให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน คือ การริบทรัพย์สิน ซึ่งเป็นโทษทางกฎหมายอาญาประเภทหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ซึ่งบัญญัติว่า โทษที่ลงแก่ผู้กระทำความผิดมีดังนี้ ๑. ประหารชีวิต ๒. จำคุก ๓. กักขัง ๔. ปรับ ๕. ริบทรัพย์สิน การขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน หรือการริบทรัพย์สิน ซึ่งเป็นการลงโทษทางอาญานั้น จะกระทำได้อต่อเมื่อมีกฎหมายในขณะนั้นบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้...”

การที่อ้างว่า การขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวด ๖ มาตรา ๔๕ เป็นมาตรการทางกฎหมายแพ่งที่ไม่อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ ย่อมไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ เนื่องจากกรณีที่รัฐหรือบุคคลจะใช้สิทธิทางแพ่งเพื่อให้บุคคลส่งมอบทรัพย์สินให้กับตน ต้องเป็นกรณีที่รัฐกับบุคคลนั้นต้องมีนิติสัมพันธ์ทางหนี้ต่อกัน ซึ่งตามกฎหมายมูลแห่งนี้มีเพียง ๕ กรณี เท่านั้น คือ สัญญา ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ และหนี้ตามกฎหมายที่บัญญัติให้บุคคลต้องชำระให้รัฐ เช่น หนี้ภาษีอากร เป็นต้น ดังนั้น การที่ขอให้ทรัพย์สินของบุคคลอื่นตกเป็นของแผ่นดินตามคำสั่งศาลโดยที่บุคคลไม่มีนิติสัมพันธ์ทางหนี้กับรัฐ จึงไม่อาจกล่าวเป็นอย่างอื่นได้นอกจากเป็นการที่รัฐลงโทษทางอาญาแก่บุคคลนั้น จึงไม่สามารถใช้กับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มีผลใช้บังคับกล่าวคือ พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับใช้วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ซึ่งการกระทำความผิดมูลฐานที่พนักงานอัยการใช้อ้างในการขอให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินของผู้คัดค้านที่ ๑ เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับทั้งสิ้น (เจ้าพนักงานจับกุมและกล่าวหาผู้ร้องว่า ร่วมกันมียาเสพติดให้โทษประเภท ๑ (เมทแอมเฟตามีน) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่าย เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑)

นอกจากนี้ ผู้คัดค้านที่ ๑ เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๘ เป็นการให้สิทธิแก่เจ้าพนักงานโดยเปิดกว้างในการดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อให้ตกเป็นของแผ่นดินโดยมิต้องคำนึงว่าขณะที่กระทำความผิดนั้นมีบทกฎหมายได้บัญญัติว่าเป็นความผิดหรือไม่ หรือการกระทำนั้นเป็นความผิดตามบทกฎหมายหรือไม่ หรือความผิดมูลฐานจะถูกศาลพิพากษายกฟ้องแล้วก็ตาม อันเป็นการขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ ซึ่งคดีที่ผู้ร้องถูกฟ้องเป็นจำเลยนั้น ศาลจังหวัดชลบุรี ได้พิพากษายกฟ้องและคดีถึงที่สุดแล้ว ถือว่าไม่มีความผิดและไม่ต้องรับโทษทางอาญา การที่จะนำบทกฎหมาย มาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ ใช้บังคับลงโทษทางอาญาโดยการริบทรัพย์สินหรือให้ทรัพย์สินของผู้คัดค้านทั้งห้าตกเป็นของแผ่นดิน ถือได้ว่าเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

(๒) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๒๕ เพราะเป็นบทกฎหมายที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเกินกว่าเท่าที่จำเป็นและกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ และให้สิทธิแก่คณะกรรมการธุรกรรมมากเกินไป เกิดการถั่นแถ้งหรือเลือกปฏิบัติ ทำให้สิทธิทางด้านทรัพย์สินของบุคคลไม่ได้รับการคุ้มครอง กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่

กระทำการยึดหรืออายัดเงินสด เงินในบัญชีธนาคาร และรถยนต์ของผู้ร้อง ทั้งๆ ที่ไม่มีความผิดและมีได้มีส่วนร่วมรู้เห็นในการกระทำความผิด แต่ถูกสันนิษฐานโดยบทบัญญัติมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ จนได้รับความเดือดร้อน ถือว่าเป็นการบังคับเอาทรัพย์สินของบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นการบัญญัติกฎหมายออกมาเพื่อจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลเกินกว่าที่จำเป็นและเป็นการกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

(๓) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวด ๖ มาตรา ๕๕ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ เพราะเป็นบทบัญญัติที่ให้ศาลแพ่งมีอำนาจพิจารณาตีความผิดทางอาญาได้ กล่าวคือ การที่ศาลจะมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ ศาลจะต้องพิจารณาให้ได้ความว่าทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และต้องเป็นความผิดมูลฐานตามคำนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งศาลต้องใช้วิธีพิจารณาพิพากษาคดีอาญา โดยมีหลักในการรับฟังพยานหลักฐานแตกต่างจากคดีแพ่ง นอกจากนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๕ ได้บัญญัติเพียงแต่การดำเนินการทางศาลตามหมวดนี้ (หมวด ๖) เท่านั้นที่ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่การบัญญัติกฎหมายตามหมวดนี้ (หมวด ๖) ตั้งแต่มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ศาลต้องพิจารณาทบทบัญญัติมาตราอื่นที่ไม่อยู่ในหมวดนี้ เช่น การที่มาตรา ๔๕ บัญญัติให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ศาลต้องพิจารณาว่า ทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือไม่ ต้องพิจารณาคำนิยามตามมาตรา ๓ ความหมายของคำว่า “ความผิดมูลฐาน” และคำว่า “ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด” ซึ่งมาตรา ๓ ไม่อยู่ในหมวด ๖ ศาลแพ่งจึงไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีนี้ ดังนั้น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๕ ที่บัญญัติให้ศาลแพ่งมีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดี จึงชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕

ศาลแพ่งได้พิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ส่งคำโต้แย้งของผู้คัดค้านทั้งสองสำนวนให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ในประเด็นดังนี้

๑. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวดที่ ๖ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ หรือไม่

๒. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวดที่ ๖ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

๓. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้ฟังคำชี้แจงของรองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญโยภาส คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และพันตำรวจเอก พิระพันธ์ เปรมภูติ เลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และคณะ

ข้อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๒๕ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำความผิดมิได้

มาตรา ๔๘ สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๓๕ การบัญญัติกฎหมายให้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย
ว่าด้วยธรรมนูญศาลหรือวิธีพิจารณาเพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะ จะกระทำมิได้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

หมวด ๖ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน

มาตรา ๔๘ ในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม หากมีเหตุอันควร
เชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย ยักย้าย ปกปิด หรือซ่อนเร้นทรัพย์สินใดที่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการ
การกระทำความผิด ให้คณะกรรมการธุรกรรมมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวมีกำหนด
ไม่เกินเก้าสิบวัน

ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน เลขานุการจะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไปก่อนแล้ว
รายงานต่อคณะกรรมการธุรกรรม

การตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ทำธุรกรรมซึ่งถูกสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินจะแสดงหลักฐาน
ว่าเงินหรือทรัพย์สินในการทำธุรกรรมนั้นมีใช้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อให้มีคำสั่ง
เพิกถอนการยึดหรืออายัดก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขานุการ แล้วแต่กรณี สั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือสั่ง
เพิกถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการธุรกรรมรายงานต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่า
ทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ให้เลขานุการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณา
เพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

ในกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่าเรื่องดังกล่าวยังไม่สมบูรณ์พอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่ง
ให้ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้พนักงานอัยการรีบแจ้งให้เลขานุการทราบ
เพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ระบุนข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน

ให้เลขานุการรีบดำเนินการตามวรรคสองแล้วส่งเรื่องเพิ่มเติมไปให้พนักงานอัยการพิจารณา
อีกครั้งหนึ่ง หากพนักงานอัยการยังเห็นว่าไม่มีเหตุพอที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้น
ทั้งหมดหรือบางส่วนตกเป็นของแผ่นดิน ให้พนักงานอัยการรีบแจ้งให้เลขานุการทราบเพื่อส่งเรื่องให้
คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่ได้รับเรื่องจากเลขานุการ และเมื่อคณะกรรมการ
วินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดให้พนักงานอัยการและเลขานุการปฏิบัติตามนั้น หากคณะกรรมการมิได้
วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการ

เมื่อคณะกรรมการมีคำวินิจฉัยชี้ขาดไม่ให้ยื่นคำร้องหรือไม่วินิจฉัยชี้ขาดภายในกำหนดระยะเวลา และได้ปฏิบัติตามความเห็นของพนักงานอัยการตามวรรคสามแล้ว ให้เรื่องนั้นเป็นที่ยุติ และห้ามมิให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับบุคคลนั้นในทรัพย์สินเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญ ซึ่งน่าจะทำให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินของบุคคลนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้

เมื่อศาลรับคำร้องที่พนักงานอัยการยื่นต่อศาลแล้ว ให้ศาลสั่งให้ปิดประกาศไว้ที่ศาลนั้นและประกาศอย่างน้อยสองวันติดต่อกันในหนังสือพิมพ์ที่มีจำหน่ายแพร่หลายในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ซึ่งอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมายื่นคำร้องขอก่อนศาลมีคำสั่งกับให้ศาลสั่งให้ส่งสำเนาประกาศไปยังเลขานุการเพื่อปิดประกาศไว้ที่สำนักงานและสถานีตำรวจท้องที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่และถ้ามีหลักฐานแสดงว่าผู้ใดอาจอ้างว่าเป็นเจ้าของหรือมีส่วนได้เสียในทรัพย์สิน ก็ให้เลขานุการมีหนังสือแจ้งให้ผู้นั้นทราบ เพื่อใช้สิทธิดังกล่าว การแจ้งนั้นให้แจ้งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับตามที่อยู่ครั้งสุดท้ายของผู้ยื่นคำร้องที่ปรากฏในหลักฐาน

ในกรณีตามวรรคหนึ่งถ้ามีเหตุสมควรที่จะดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายในความผิดมูลฐาน ให้เลขานุการส่งเรื่องให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานนั้นดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายก่อน

มาตรา ๕๐ ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่พนักงานอัยการร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๘ อาจยื่นคำร้องก่อนศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๕๑ โดยแสดงให้ศาลเห็นว่า

- (๑) คนเป็นเจ้าของที่แท้จริง และทรัพย์สินนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือ
- (๒) คนเป็นผู้รับโอนโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาโดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดีหรือในทางกฤษฎาสาธารณะ

ผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ในทรัพย์สินที่พนักงานอัยการขอให้ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๔๘ อาจยื่นคำร้องขอคุ้มครองสิทธิของตนก่อนศาลมีคำสั่ง โดยแสดงให้ศาลเห็นว่าตนเป็นผู้รับประโยชน์โดยสุจริตและมีค่าตอบแทน หรือได้มาซึ่งประโยชน์โดยสุจริตและตามสมควรในทางศีลธรรมอันดี หรือในทางกฤษฎาสาธารณะ

มาตรา ๕๑ เมื่อศาลทำการได้ส่วนคำร้องของพนักงานอัยการตามมาตรา ๔๘ แล้ว หากศาลเชื่อว่าทรัพย์สินตามคำร้องเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ฟังไม่ขึ้น ให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ หากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าว เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดหรือได้รับโอนมาโดยไม่สุจริต แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๕๑ ถ้าศาลทำการไต่สวนคำร้องของผู้ซึ่งอ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง แล้วเห็นว่าฟังขึ้นให้ศาลมีคำสั่งคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์โดยจะกำหนดเงื่อนไขด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ หากผู้ที่อ้างว่าเป็นผู้รับประโยชน์ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง เป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องหรือเคยเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้กระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินมาก่อน ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผลประโยชน์ดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ที่มีอยู่หรือได้มาโดยไม่สุจริต

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่ศาลสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๕๑ หากปรากฏในภายหลังโดยคำร้องของเจ้าของ ผู้รับโอน หรือผู้รับประโยชน์ทรัพย์สินนั้น ถ้าศาลไต่สวนแล้วเห็นว่ากรณีต้องด้วยบทบัญญัติของมาตรา ๕๐ ให้ศาลสั่งคืนทรัพย์สินนั้นหรือกำหนดเงื่อนไขในการคุ้มครองสิทธิของผู้รับประโยชน์ หากไม่สามารถคืนทรัพย์สินหรือคุ้มครองสิทธิได้ให้ใช้ราคาหรือค่าเสียหายแทนแล้วแต่กรณี

คำร้องตามวรรคหนึ่งจะต้องยื่นภายในหนึ่งปีนับแต่คำสั่งศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินถึงที่สุด และผู้ร้องต้องพิสูจน์ให้เห็นว่า ไม่สามารถยื่นคำร้องคัดค้านตามมาตรา ๕๐ ได้ เพราะ ไม่ทราบถึงประกาศหรือหนังสือแจ้งของเลขาธิการหรือมีเหตุขัดข้องอันสมควรประการอื่น

ก่อนศาลมีคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลแจ้งให้เลขาธิการทราบถึงคำร้องดังกล่าว และให้โอกาสพนักงานอัยการเข้ามาโต้แย้งคำร้องนั้นได้

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๕๑ หากปรากฏว่ามีทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพิ่มขึ้นอีก ก็ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ และให้นำความในหมวดนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๕ หลังจากที่พนักงานอัยการได้ยื่นคำร้องตามมาตรา ๕๔ หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจมีการโอน จำหน่าย หรือยกย้ายไปเสียซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เลขาธิการจะส่งเรื่องให้พนักงานอัยการยื่นคำขอฝ่ายเดียวร้องขอให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราวก่อนมีคำสั่งตามมาตรา ๕๑ ก็ได้ เมื่อได้รับคำขอดังกล่าวแล้วให้ศาลพิจารณาคำขอเป็นการด่วน ถ้ามีหลักฐานเป็นที่เชื่อได้ว่าคำขอนั้นมีเหตุอันควร ให้ศาลมีคำสั่งตามที่ขอโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๕๖ เมื่อคณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี ได้มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินใดตามมาตรา ๔๘ แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามคำสั่ง แล้วรายงานให้ทราบพร้อมทั้งประเมินราคาทรัพย์สินนั้นโดยเร็ว

การยึดหรืออายัดทรัพย์สินและการประเมินราคาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ การเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมหรือเลขาธิการ แล้วแต่กรณี ได้มีคำสั่งยึดหรืออายัดไว้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งไม่เหมาะสมที่จะเก็บรักษาไว้ หรือหากเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระแก่ทางราชการมากกว่าการนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เลขาธิการอาจสั่งให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินนั้นไปดูแลและใช้ประโยชน์โดยมีประกันหรือหลักประกันหรือให้นำทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาด หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการแล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบก็ได้

การให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด หรือการนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ของทางราชการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ถ้าความปรากฏในภายหลังว่า ทรัพย์สินที่นำออกขายทอดตลาดหรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามวรรคสอง มิใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดให้คืนทรัพย์สินนั้นพร้อมทั้งชดใช้ค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ถ้าไม่อาจคืนทรัพย์สินได้ ให้ชดใช้ราคาทรัพย์สินนั้นตามราคาประเมินได้ในวันที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน หรือตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่ได้รับคืนหรือชดใช้ราคา แล้วแต่กรณี

การประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดใด เป็นทรัพย์สินที่สามารถดำเนินการตามกฎหมายอื่นได้อยู่แล้ว แต่ยังไม่มีการดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นตามกฎหมายดังกล่าว หรือดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวแล้วแต่ไม่เป็นผล หรือการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่า ก็ให้ดำเนินการกับทรัพย์สินนั้นต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๕ การดำเนินการทางศาลตามหมวดนี้ ให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการนี้ให้พนักงานอัยการได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

ได้พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า ผู้คัดค้านมีสิทธิให้ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่ศาลแพ่งส่งความเห็นของคู่ความ ซึ่งโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจึงเป็นกรณีที่เข้าบทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้ร้องมีสิทธิร้องและศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ได้

ประเด็นหลักตามคำร้องที่ผู้ร้องโต้แย้งรวม ๓ ประเด็น คือ

ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๖ มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ หรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้องได้โต้แย้งคำสั่งของศาลแพ่งในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ร้องตามหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ในเรื่องการทำทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งมีบางมาตราเท่านั้น ดังนั้นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลแพ่งใช้บังคับแก่คดีมีมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ที่จะชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ หรือไม่ พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเหตุผลที่มาจากแรงผลักดันต่างประเทศ คือ อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. ๑๙๘๘ ซึ่งได้กำหนดความผิดอาชญาฐานฟอกเงินเพื่อให้รัฐสมาชิกนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหากฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาดังกล่าว ประเทศสมาชิกจึงได้นำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาบัญญัติเป็นความผิดมูลฐานไว้ในกฎหมายภายใน เพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และฮ่องกง เป็นต้น นอกจากนี้ตาม UN Model Law ใน Section 1 Money Laundering Offences Article 20 ได้กำหนด

ความผิดฐานฟอกเงินหรือทรัพย์สินเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษเป็นความผิดที่จะต้องปราบปราม โดยแต่ละประเทศสมาชิกจะต้องกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อเป็นการสกัดกั้นและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ดังนั้น ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลก จึงต้องให้ความร่วมมือในการคุ้มครองสังคมโลกด้วยเช่นกัน ตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดอาชญากรรมบางประเภทซึ่งมีผลประโยชน์มหาศาลจากการกระทำความผิดและมีการเอาทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดโอนย้ายถ่ายเทจากประเทศหนึ่งไปยังประเทศหนึ่ง และเป็นความผิดที่ไม่มีผู้เสียหายในการเริ่มคดีให้เป็นความผิดฐานฟอกเงิน ซึ่งความผิดที่ไม่มีผู้เสียหายนี้ทำให้การเริ่มดำเนินคดี การแสวงหาพยานหลักฐาน และความร่วมมือเป็นไปด้วยความยากลำบาก จึงได้มีการนำมาตรการพิเศษที่เฉพาะเจาะจงมาใช้ในการดำเนินการทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยมีเหตุจำเป็นมาจากผลกระทบที่มีความรุนแรงของอาชญากรรมและพระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้ดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิดได้ แม้จะกระทำผิดนอกราชอาณาจักรไทยซึ่งเป็นการขยายเขตอำนาจศาลไทยเนื่องจากเป็นความผิดข้ามชาติหรือความผิดสากล เพื่อตัดโอกาสมิให้เกิดการฟอกเงินได้อีก และทำให้ผู้กระทำความผิดเห็นว่า ไม่อาจนำประโยชน์จากการกระทำความผิดมาใช้ได้ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการพิเศษจัดการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดแตกต่างหากจากความผิดฐานฟอกเงินซึ่งเป็นความผิดทางอาญาโดยให้ทรัพย์สินตกเป็นของรัฐเสียก่อน เนื่องจากไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วให้เจ้าของทรัพย์สินมีภาระในการพิสูจน์ที่มาของทรัพย์สินนั้น แต่ยังคงมีหลักคุ้มครองบุคคลที่สามซึ่งเป็นผู้สุจริตและมีการนำมาตรการพิเศษที่มีข้อสันนิษฐานว่า เมื่อมีเหตุสงสัยว่าการครอบครองหรือเป็นเจ้าของทรัพย์สินใดไม่ชอบด้วยกฎหมาย รัฐมีอำนาจที่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นเพื่อค้นหาความจริงโดยให้มีการพิสูจน์บนพื้นฐานแห่งความสงสัยดังกล่าวต่อศาล ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจทางตุลาการที่มีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจของรัฐโดยดำเนินการผ่านศาลแพ่ง ซึ่งแนวทางเดิมก่อนมีการตราพระราชบัญญัตินี้ความผิดมูลฐานเป็นความผิดทางอาญา และทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดจะเป็นเรื่องของการริบทรัพย์สินโดยมีความผิดอาญาเป็นความผิดประธาน ซึ่งถือว่าเป็นโทษริบทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ โดยจะริบได้ต่อเมื่อความผิดประธานต้องเป็นความผิดเสียก่อน ดังนั้น เมื่อรัฐมีเหตุผลและความประสงค์ให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินการก่อนที่จะมีพระราชบัญญัตินี้ใช้ จึงต้องใช้มาตรการที่แตกต่างไปจากที่ใช้อยู่ในขณะก่อนที่จะใช้มาตรการนี้ จึงไม่ได้เป็นเรื่องของโทษทางอาญา ตามมาตรา ๑๘ แต่เป็นมาตรการพิเศษที่มีลักษณะเฉพาะในความผิดฐานฟอกเงินเท่านั้น เนื่องจากมาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการพิเศษโดยเฉพาะที่รัฐสร้างขึ้นเพื่อรองรับสภาพปัญหาที่เป็นจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

ให้เกิดความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ตลอดจนประโยชน์โดยรวม ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนส่วนใหญ่ของรัฐ และประชาคมโลก ประกอบกับ หลักการทางกฎหมายของพระราชบัญญัตินี้ที่ใช้กฎหมายแพ่งเป็นพื้นฐานของการดำเนินการทรัพย์สิน เกี่ยวกับการกระทำความผิด โดยเป็นหลักการติดตามทรัพย์สินคืนจากผู้ที่ไม่มีความผิดโดยชอบด้วยกฎหมาย การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของศาลแพ่งจึงเป็นมาตรการพิเศษของรัฐ และไม่ถือว่าเป็นโทษรับทรัพย์สินทางอาญาที่ใช้ลงแก่ผู้กระทำความผิด

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ เป็นบทบัญญัติเรื่องสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในทางกฎหมายอาญา ที่จะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็น ความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะ กระทำความผิดมิได้ หลักการนี้เป็นการรับรองว่า รัฐจะใช้กฎหมายย้อนหลังเป็นโทษแก่บุคคลไม่ได้ ซึ่งนานาอารยประเทศบัญญัติเป็นความรับผิดทางอาญาของบุคคล ส่วนการให้ทรัพย์สินตกเป็นของ แผ่นดินเป็นมาตรการพิเศษของรัฐที่บังคับเอาเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคล ดังนั้น การดำเนินการให้ทรัพย์สิน ตกเป็นของแผ่นดินตามบทบัญญัติมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๔ และ มาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๖ ว่าด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง บัญญัติว่า การจำกัด สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ แต่มีข้อยกเว้นให้กระทำการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพได้โดยต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของมาตรา ๒๕ คือ ต้องเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ อำนาจในการออกกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพนั้น โดยกฎหมายนั้นจะต้องออกโดยเท่าที่จำเป็น และ ไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และต้องมีผลใช้บังคับ เป็นการทั่วไปโดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และต้องระบุบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตราไว้ เห็นได้ว่า หมวดที่ ๖ มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติ ที่เป็นไปตามเงื่อนไขของมาตรา ๒๕ กล่าวคือ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจในการออกกฎหมาย จำกัดสิทธิและเสรีภาพได้โดยการจำกัดสิทธิดังกล่าวไม่เกินกว่าเท่าที่จำเป็น และไม่กระทบกระเทือน

สาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่มุ่งหมายเฉพาะเจาะจงอีกทั้งได้มีการระบุบทบัญญัติที่ให้อำนาจในการตราไว้แล้ว ดังนั้น จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินที่ รัฐธรรมนูญยอมให้มีการจำกัดขอบเขตการใช้สิทธิดังกล่าวได้ โดยต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ หมายความว่า รัฐธรรมนูญมอบอำนาจให้ฝ่ายนิติบัญญัติออกกฎหมายขึ้นมากำหนดขอบเขตแห่งการใช้สิทธิและการจำกัดสิทธินั้นได้ ซึ่งหมวด ๖ มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ มีบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ หลายมาตรา อาทิเช่น มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๕ แต่พระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินไว้เป็นขั้นเป็นตอนในการพิจารณาถึงตัวทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดซึ่งต้องเข้าเกณฑ์ที่ว่า “ต้องมีเหตุอันควรสงสัย หรือมีเหตุอันควรเชื่อ” โดยกำหนดขั้นตอนนี้ให้มีการตรวจสอบซึ่งดำเนินการโดยคณะกรรมการธุรกรรม และต้อง ถูกควบคุมโดยคณะกรรมการ ปปง. อีกชั้นหนึ่ง จึงส่งให้อัยการร้องขอต่อศาลเพื่อพิจารณาสั่งริบทรัพย์สินได้ นอกจากนี้ยังได้บัญญัติมาตรการรองรับการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของเจ้าของทรัพย์สิน ที่มีได้มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ ในการกระทำความผิด โดยปรากฏในมาตรา ๔๕ วรรคหก มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๗ วรรคสี่ ดังนั้น เมื่อพิจารณาหลักการของหลักนิติรัฐที่ว่า ไม่มีสิทธิและเสรีภาพใดที่ได้รับความคุ้มครองโดยปราศจากขอบเขต ซึ่งขอบเขตการใช้หรือการจำกัดสิทธิและเสรีภาพต้องเป็นลายลักษณ์อักษรโดยความมุ่งหมายในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพอาจแยกออกได้ ๒ ประการ คือ เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลหรือเพื่อประโยชน์ของรัฐหรือผลประโยชน์สาธารณะ ทำให้ชุมชนหรือสังคมมีความปลอดภัยไม่ว่าด้านเศรษฐกิจ หรือสังคม ก็ตาม ซึ่งในกรณีเรื่องสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง นั้น เป็นการให้อำนาจแก่ฝ่ายนิติบัญญัติ ออกกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้เมื่อรัฐคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและคุ้มครองสิทธิของประชาชนส่วนใหญ่ของสังคมแล้ว จึงเป็นเหตุผลที่สมเหตุสมผลที่จะจำกัดการใช้สิทธิของบุคคล บางกลุ่มที่ได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมาจากการฝ่าฝืนหรือกระทำที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด จึงเห็นว่า หมวด ๖ มาตรา ๔๘ ถึงมาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ให้อำนาจการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินได้ ประกอบกับพระราชบัญญัตินี้ได้มีการวางมาตรการให้การดำเนินการอายัดหรือยึดทรัพย์เป็นขั้นตอนนี้มีการตรวจสอบซึ่งกันและกัน เพื่อมิให้กระทบกับทรัพย์สินของบุคคลที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมาย และยังมีมาตรการ

ให้เจ้าของทรัพย์สินหรือผู้รับประโยชน์สามารถพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของที่มาแห่งทรัพย์สินโดยกระบวนการพิจารณาทางศาลอีกด้วยเหตุผลเพื่อประโยชน์ของรัฐและสาธารณะซึ่งรวมถึงประชาคมโลกอันเป็นผลประโยชน์ของรัฐและระหว่างรัฐร่วมกันจึงต้องจำกัดสิทธิของบุคคลบางกลุ่มที่ได้ทรัพย์สินมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่ ๓ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ศาลเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการ เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทที่เกิดขึ้นตามลักษณะของคดีข้อพิพาท โดยการวินิจฉัยข้อพิพาทของศาลนั้น จะต้องใช้กฎหมายในการพิจารณาข้อพิพาทต่างๆ แตกต่างกันตามลักษณะของคดีข้อพิพาทนั้นๆ การใช้อำนาจตุลาการนี้เป็นเรื่องของหลักการแบ่งแยกอำนาจ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของหลักนิติรัฐที่ต้องการให้มีการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจซึ่งกันและกันระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ ในลักษณะถ่วงดุลกันเพื่อให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้รับความคุ้มครอง เพื่อให้หลักการใช้อำนาจของตุลาการเป็นไปโดยความชอบด้วยกฎหมาย รัฐธรรมนูญจึงได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๕ โดยให้หลักการที่ว่าศาลทั้งหลายจะต้องพิจารณาพิพากษาอรรถคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของตนให้เป็นไปตามกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมเรื่องอำนาจศาลหรือวิธีพิจารณาเพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะจะกระทำมิได้ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ วรรคหนึ่ง ยังได้บัญญัติแสดงให้เห็นว่า ระบบศาลนั้นจะต้องมีหลักการประกันความเป็นอิสระของผู้พิพากษา เพื่อให้ผู้พิพากษาหรือผู้ทำหน้าที่วินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือข้อพิพาทมีอิสระในการพิจารณาคดี อันส่งผลต่อความชอบด้วยกฎหมายของคำพิพากษาและหลักประกันความเป็นธรรมของประชาชนในการใช้สิทธิทางศาล

จากหลักความเป็นอิสระและความเป็นกลางของศาลซึ่งใช้อำนาจตุลาการในการพิจารณาชี้ขาดคดีหรือข้อพิพาทที่เกิดจากการใช้อำนาจของรัฐไม่ว่าจะเป็นการตรากฎหมายหรือบังคับใช้กฎหมายก็ตามย่อมเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้เป็นหน้าที่ขององค์กรศาลเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทดังกล่าว ตลอดจนรักษาความสงบเรียบร้อยเมื่อพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ศาลแพ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวซึ่งศาลแพ่งเป็นศาลหนึ่งอยู่ในศาลยุติธรรมและพระราชบัญญัตินี้มีมาตรการอื่นๆ ที่คุ้มครองเจ้าของรวมถึงบุคคลที่สามมิให้ได้รับการกระทบกระเทือนเกินความจำเป็นโดยกำหนดขั้นตอนการตรวจสอบ กลั่นกรองของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ศาลแพ่งเข้ามาทำหน้าที่พิสูจน์ความจริงที่มาของทรัพย์สินและพิพากษาว่า เป็นทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดที่ต้องให้ตกเป็นของแผ่นดินหรือไม่ ย่อมชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕ แล้ว มิได้เป็น

การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลหรือวิธีพิจารณาเพื่อใช้แก่คดีใดคดีหนึ่งโดยเฉพาะแต่อย่างใด ในทางตรงข้ามบทบัญญัติดังกล่าวมีความสอดคล้องกับพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๕ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจศาลแพ่งอีกด้วย ดังนั้น มาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า

(๑) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒

(๒) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๘ ถึง มาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘

(๓) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๕

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ